

"Laudato si'", una crida a la conversió ecològica del cor

Dij, 18/06/2015 per Catalunya Religió



(*Llorenç Puig*) Aquest dijous, després de molta expectativa i algunes filtracions, s'ha publicat l'encíclica [*Laudato Si'*](#) del papa **Francesc**. Un text del papa Francesc de nou valent i vigorós, que parla amb molta claredat, i que és una magnífica notícia per les persones preocupades per les qüestions mediambientals i ecològiques.

No és una sorpresa que el papa Francesc publiqui la seva primera encíclica pròpia –l'anterior, [*Lumen Fidei*](#), de fet estava redactada gairebé tota per **Benet XVI** en el moment de la seva renúncia– sobre aquest tema. En efecte, la primera homilia que va fer Francesc, el dia de sant Josep, parlava clarament sobre el nostre deure de ser custodis els uns dels altres, i custodis de la creació. I el mateix nom de Francesc recull aquesta sensibilitat per la comunió amb la natura i la resta d'éssers que tenia el sant d'Assís.

I què podem dir del contingut de l'Encíclica? A falta d'una lectura més pausada, que haurem de fer tots i que compartirem, assenyalem aquí alguns dels principals punts.

Una preocupació creixent

El primer és que el mateix text vol fer notar que aquesta preocupació per la degradació de la natura que provoquem els humans no és nova. I per això recorda i cita escrits dels papes **Joan XXIII** o **Pau VI** quan diu que “degut a una explotació desconsiderada de la natura, l'ésser humà pateix el risc de destruir-la i d'ésser a la vegada víctima d'aquesta degradació”; també cita **Joan Pau II** quan fa una crida a la “conversió ecològica global”, i finalment Benet XVI quan critica “els models de creixement que semblen incapaços de garantir el respecte del medi ambient”. També entronca amb la tradició, evidentment, del *Poverello* d'Assís, i de cristians actuals, com tants científics actius en aquest tema, o cristians d'altres Esglésies i comunitats, com el Patriarca **Bartomeu**, que recorda que “les arrels ètiques i espirituals dels problemes mediambientals ens conviden a trobar solucions no només en la tècnica, sinó en un canvi de l'ésser humà”.

El segon punt que podem destacar, així, és que el papa Francesc recorda, per activa i per passiva, la relació entre els problemes socials i ecològics. Tots dos tenen, afirma rotundament, un mateix origen: la nostra separació del món, la nostra avidesa, la força dels poders econòmics i financers que cerquen els resultats immediats.

I el tercer punt és que, per sortir de l'actual atzucac i immobilisme polític tan gran sobre la qüestió ecològica, cal plantejar un “itinerari ètic i espiritual” per canviar la nostra manera de veure el món, les nostres relacions, els altres, i les altres

creatures. Podem dir que aquesta encíclica busca, sobretot, aquesta “conversió ecològica” de la que ja Joan Pau II parlava. El papa Francesc ho expressa dient que “tot canvi necessita motivacions i un camí educatiu” i per això proposa en aquesta Encíclica “algunes línies de maduració humana inspirades en el tresor de l'experiència espiritual cristiana”.

La conversió ecològica

L'estructura de l'Encíclica mostra el camí que vol ajudar-nos a fer el Papa en aquest procés de ‘conversió ecològica’.

En efecte, el primer capítol explica, d'acord amb el coneixement científic actual, la situació del nostre món avui, i es titula “el que està passant a la nostra casa”. No es limita, evidentment, a recollir algunes dades mediambientals, sinó que va, i molt, a les causes profundes de l'actual situació d'insostenibilitat ecològica.

Després planteja, en el segon capítol, una lectura creient, a partir dels textos bíblics i de la tradició espiritual cristiana, de la nostra relació amb la Creació. Com diu al principi, encara que l'Encíclica està pensada “per a tots els homes i dones de bona voluntat”, aposta per plantejar la perspectiva creient perquè “les solucions no poden arribar des d'una única manera d'interpretar i transformar la realitat” (la tecno-econòmica). Per això, diu, cal “recollir les diverses riqueses culturals dels pobles, l'art, la poesia, la vida interior i l'espiritualitat”.

El tercer capítol, titulat “les arrels humanes de la crisi ecològica”, planteja la qüestió de com el desenvolupament que no és integral, que no garanteix el desenvolupament humà integral i que contempli la nostra relació harmoniosa amb la natura, ens porta a una greu crisi ecològica que és reflex d'una forta crisi de valors.

Els capítols quart i cinquè plantegen el que s'ha d'entendre per ‘ecologia íntegra’, concepte que haurem de desenvolupar més en una altra ocasió, i les línies d'aproximació per una acció que assegurari les polítiques i iniciatives favorables a un “desenvolupament integral genuí”.

El darrer capítol ens planteja una línia de treball per l'educació i l'espiritualitat més conscients de la importància de l'ecologia per la nostra vida i la nostra fe.

Ens trobem, doncs, davant una Encíclica que té el to valent i clar del papa Francesc, i que vol ajudar a que tots, creients i no creients, però especialment els lectors catòlics, prenem consciència de que la qüestió ecològica no és només estètica o ‘romàntica’, sinó ben central en la nostra fe i en la nostra manera de viure les relacions amb els altres, especialment els més pobres i vulnerables, i amb Déu.

Llorenç Puig és delegat dels jesuïtes a Catalunya. Doctor en Física i professor a l'Institut de Teologia Fonamental. Investiga en el camp de les relacions entre ecologia i religió, fe i ciència.